

DANICA.

Katolišk cerkven list.

List 37.

V četrtek 15. kimovca 1853.

Tečaj 17.

Duhovne vaje.

Duhovne vaje smo končali,
O hvala milimu Bogu!
Vesolja toljko smo vživali,
Zajeli dušniga miru! —
Odločeni bli od sveta,
Se vnemali le za Boga.

O kdo bo živo dopovedal
Duhovnih vaj prečudno moč? —
Le kdor globoko je pregledal
Svojga duha clo tamno noč:
Pač božja gnada razvedri
Duha, prevzame, razsvetli!

Duhovnov zbor pobožno vnetih
Z Očetam svojim, to je zgled!
So mladi, stari, zlo v letih,
Pa star zdihuje z mladim vred:
To mora serca omečit',
Ogret', jih k Bogu potegniti.

Že zjutraj z žegnam velka maša,
Pa druga tiha se za-njo,
O Jezus! hrana ljuba naša,
Presveto ti Rešnje Teló!
Tud litanije vsak večer,
Tu izvira božje gnade vir.

Tud petje, vbrano tako gladko, —
Pač res je skoraj angelsko!
Navdihne dušo toljko sladko,
De čuti se zamaknjeno,
Povzdignjeno clo k svet' Trojic',
K Marii, svoji pomočnic'.

Minih pobožnin oznanjuje
Resnice mile pa strašne,
Pregreške tehtá, razsoduje,
Pomočke svetje za dolge:
Pa moli, prosi vmes Boga
Vsim razkesanim usmiljenja.

Tu oistre pridge ko pušico
Clo vse presunejo serce,
Nas spomnijo na pekel, vice,
Pač grešniku bo tam gorje! —
Kamnito poka tu sercé.
Zaspani v vesti se zbudé.

Prelepo branje, vse permerno,
Pa združena molitev vmes
Meči, budi sercé še verno,
Toláži, vnema, boljša res;
In tukaj mlačnost zgine vsa,
Kjer božji duh voljno pihljá.

Tu skerbno vsakter se spovduje,
Deb' duša čista, v gnadi bla,
In britko grehe objokuje;
Pa vžijejo vsi Jezusa,
Se v njemu vsi razveselé,
Popoln odpustek zadobé.

Na altar glede se nam je zdelo
Zaslišat' z Jezusovih ust
Molitev Srednika veselo:
„Ljub' oče, milo jim odpust'!“
Podoba Križan'ga je to
Na altarju pričala živó.

Zahvalna pesem nam oznani
Končanje srečno dušnih vaj,
Iz serca vošjo si vsi zbrani
Tud srečno prit' skup v sveti raj.
Čast, hvala Trojnemu Bogu!
Zahvala škofu našimu. J. Burja.

God rojstva Marije prečiste device.

„Kdo je ta, ki vzhaja kot
jutrenja zarja? Vis, p. 6, 9.

„Tvoje rojstvo, o devica in božja porodnica!
je oznanilo vsimu svetu veselje, zakaj iz tebe je
prisijalo *solnce pravice*, *Kristus*, naš Gospod, ki
nas je pogubljenja rešil in nam je zveličanje pri-
nesel, je smert premagal in nam življenje dal. Ve-
selite se danes Adamovi otroci, zakaj danes je pri-
svetila tista prečudna *jutrenja zarja*, ktere svetloba
nam je *solnce pravice*, prihod iz višave oznanila.“

Tako moli sv. cerkev in tudi svojim vernim
veleva moliti v god rojstva device Marije, in sicer
po vsi pravici, zakaj *Marija* je tista, ktera vzhaja kot
jutrenja zarja. — Preden se prikaže solnce na nebu,
priplava jutrenja zarja; in ko je že solnce v zatonu, še
sveti zarja nekaj časa in potem zgine tudi ona. Preden
so nad Betlehenskimi hlevcem zapeli nebeščanje
„slavo Bogu na višavah, in na zemlji mir ljudem
svete volje“, je že svetila v malim Nazaretu lepa
zarja, devica Marija po imenu, od ktere je bil ro-
jen Kristus, ki se imenuje tudi *solnce pravice*. In
že se je bil Jezus, solnce pravice, povzdignil na
desnico svojiga Očeta, ko je bila Marija še kot
svitla zarja v sredi apostelnov, kteri so pričakovali
prihoda sv. Duha.

Kar solnce sije, sveti tudi zarja: skoraj kar
svet stoji, slovi žena, ktera ima glavo streti kači,
ki je človeški rod v pogubljenje pripravila. Preroki
jo napovedujejo, in ko se je v teku časov ozerl
Gospod na nizkost svoje dekle, jo poveljujejo vsi

rodovi, in časte vsi stanovi! Njo časti revni kmet, njo časti svitli cesar; nji se priporoča priprosti, in modri so polni ljubezni do Marije, in besed jim zmanjkuje popisati njeno vrednost in počastiti njeno visokost. Marijo kliče kersanski vojak na kervavim polju, in k nji vzdihava verni državnik doma pri svojih opravilih. Njo poveljuje duhoven pri altarju in k Marii vpije v hudim viharju brodnik. Vsi, vsi vzdihajo k Marii iz dna svojih sere, in že v imenu Marije iščejo tolažbe, pomoči, otenja in milosti; in svesto smem reči, da se še nikoli nikjer nihče ni pokesal, da je Marijo rad in zvesto častil; ali marsikdo je že omilovaje vzdihal, da za njene navdihe in nagibe ni maral! Ko bi pač mogel serca tolikanj spokornikov in svetnikov božjih razgurniti, brez dvoma bi v mnogih našli iskreno hvaležnost do Marije; ko bi mogel poprašati nebeske prebivavce, oni bi povedali, da je Marija zares mati milosti in vrata nebeske!

Brez solncea ni zarje, brez Jezusa ni česene Marije; nasprot pa, kodar solnce sije, sveti tudi zarja: kodar se Jezus moli, se časti tudi Marija. Zarja je toraj v naj ozji zvezi s solncem, in Marijo v resnici častiti se pravi: *„storiti, kar njen Sin velja“*, kakor nas ona sama opominja. Ko je namreč na ženitvanju v Kani bila prosila Jezusa vina preskerbeti ubožnim svatom, je rekla služabnikom: *„Vse, karkoli vam (moj Sin) poreče, storite.“* In kar je rekla ondi služabnikom, velevala tudi nam. Jezusov služabnik mora biti, kdor hoče Marijo vredno častiti; sej kar mater veseli, veseli tudi dobriga sina, in kar sina žali, žali tudi mater. Kako bi bili neusmiljeni judje Marijo spodobno častili, ki so Jezusa, njeniga ljubiga Sina, čertili, preganjali in celo na sramotni križ perbili, pod katerim je ona, žalostna mati, v smertnih britkostih stala! Kako bi ti, o grešnik! Marijo vredno častil, kateri zališ in preganja Jezusa s svojim hudobnim življenjem! Greh tvoj, o človek! je *zulica*, s katero prebodeš Jezusovo sereno stran: greh tvoj, o človek! je pa tudi *mec*, s katerim raniš Marii serce. Marija ne more veselja imeti nad človekam, kateri žali njeniga Sina: le kdor Jezusa zvesto služi, tudi Marijo spodobno časti, nasprot pa, kakor pise sv. Bernard, *„kdor Marije ne časti, tudi Jezusa ne ljubi, in če pravi, da Jezusa ljubi, se pa brani Marijo častiti, od tega recem, da je lažnik.“* In desiravno je, kar se je kači napovedala sveta in mogočna žena, zdražba med kaco in ženo, razpertje med njenim in kačjim rodom, je vendar le zmiraj Marija česena zavoljo Jezusa, in res, kodar solnce sije, sveti tudi zarja: kodar se Jezus moli, ondod se časti tudi Marija.

Sveto pismo nam malo pové od Marije, Jezusove matere: ali kar nam pové, razodene dosti njeno visokost in nam jo kaže v naj lepsi svitlobi, kar se sme povzeti iz svete pesmi, katero je povzdignila se v svoji mladosti, ko jo počasti njena teta mater svojiga Gospoda, takrat se nje veselje narasa, nje duh kipi proti nebu, serce jo zmaguje: ne more se več zderžati, hvalo zazene Bogu na glas, in poje:

„Moja duša poveljuje Gospoda.“

„V Bogu, Zveličarju mojim, mi duh poskakuje!“

„Ozerti se je na neje dekle mládkost.“

„Gite, odsilmat mi srečna rodari vsi poreko.“

In res, koliko prelepih cerkva je posvečenih Marii v casti po gorah, hribih in holecih, na otokih in po lepih dolinah!

Marija, govori sv. Bernard, *gospoduje od morja do morja*; t. j. od morja pregrehe do morja milosti, in od morja milosti do morja večniga zveličanja. — Mornarji poznajo svitlo zvezdo, na katero se, veslaje po valovih, skerbno ozirajo, da ne zavozijo. Ali kar je voznja po globokim morju, je hoja naša skozi kratko življenje na svetu, kjer smo tolikokrat v nevarnosti razbiti si ladijo ob skalah pregrehe v viharjih posvetniga suma in potoniti v valovih večniga pogubljenja. Lepo mirno veslajo nedolžni mladenči in dekliči po tem nevarnim morju, ali v njem je silo veliko skritih in očitnih skal, na katerih se je že marsikteremu mladenču razbila ladija nedolžnosti, in čistost, naj dražji blago mladosti, je zginila in splaval je po vodi mir njegovi-ga serca; na katerih se je marsikteri deklici razsulo veslo devštva, in pokoj njene duše je potonil v globočini morja.

Svet je hudobin, sovražnikov kreposti in prijaznosti božje dokaj, nevarnost za nedolžno dušo in čisto serce brez stevala. Ker je toraj vse polno nevarnost in ker nedolžna duša dostikrat ne ve, kje jo čaka skala pogube, ozirajte se na Marijo vi, ki ste se srečni in veseli na morju v nedolžnosti, in darujte svoje čisto serce Marii za vezilo, da ga ovari pogina in vam ohrani naj dražji blago in naj večji lepoto vaše duše, ker ona je *Marija gospa*, gospa morja ali varhinja na morju življenja. Zato jo imenujejo cerkveni očetje svitlo *morjsko zvezdo*.

Vi pa, kateri ste zgubili nedolžnost in čistost serca, ter se brez ladije, brez vesla, brez miru vesti in brez dušniga pokoja z valovi morebiti v hudim viharju borite, kličite k Marii v britkosti svoje duše, da vam sprosi milost odpusjenja in vam pomaga pridobiti spokorno serce, katero ji po tem posvetite za vezilo, sej je ona *Marija, britkost ali grenkoba morja*, sej ona gospoduje od morja pregrehe do morja milosti.

In rasti v dobrim ter Bogu zvesto služiti je treba tudi spokornim posvečevanja Božjiga, je spet Marija, ki nam ga ho sprosila, če bomo na tanko spolnovali, kar nam zapoveduje njen Sin. Zlasti nam bo treba vsim posvečujoče milosti Božje posledajo uro, na pragu večnosti, kadar si sovražnik naših duš posebno prizadeva nas pogubiti; tedaj, o *Marija, risoka ali porisana*, sveta in mogočna gospa, prosí za nas, da odidemo večnemu pogubljenju in srečno priveslamo v kraj, v zavetje večniga življenja, — sej ti si Marija vrata nebeske, in gospoduješ od morja milosti do morja večniga zveličanja!

Solnce gre v zaton in za seboj vzame zarjo; Jezus gre iz lastne moči v svete nebesa in k sebi vzame Marijo, jo povzdigne nad solnce, mesec in zvezde, povisa nad svetnike in angele, ter posadi na sedež kraljice nebes in zemlje. Veseli posvečujemo praznik Jezusoviga vnebohoda, in praznujemo god vnebovzetja device Marije; kraljica nebes je tudi zemlje kraljica, je tudi naša mogočna gospa, naša miljena mati in Marijo častiti bodi naše veselje.

Bučelice, dokler nimajo svoje kraljice, niso nikjer stanovitne, — neprenehama buče semtertje, ter nimajo pokoja v ulih; ko jo pa dobé, so zmiram krog nje, in le z njo ali na njeno velenje gredo na hero. Naše misli, želje in djanja so nestanovitne; ali Marija jim bodi kraljica in brez nje naj nikar ne hodijo na hero dobrih del in zveličanskih čednosti!

V solnce se gledati ne more, ali zarje svitloba je mila očesu. Res je Bog Oče neskončno usmiljen, pa je tudi neskončno pravičn; res je Bog Sin naš srednik, naš odrešenik in zveličar, pa bo kdej tudi naš sodnik. Če se toraj bojiš, o grešnik! večniga Očeta, sej ti je dal srednika svojiga Sina; če se bojiš Sina, perteci k Marii, in „*Sin bo Mater, Oče pa Sina uslišal*“, pravi sveti Bernard. In sveti Bernard in sveti Anzelm terdita, de še ni bilo slišati, de bi bil kdej pogubljen bil, kdor je Marijo prav in zvesto častil in se nji v svojih potrebah priporočal.

Otrok razžali očeta, in teče k materi, de ga spravijo z očetam. Blagor človeku, kterimu je *Marija zgodnja danica*, kterimu je ona *jutrenja zarja*, de se mu prikaže koj o rojstvu v pobožni materi, ali pa vsaj, ko se dani v njegovim duhu in je na razpotju voliti treba! Ona mu pokaže *svitlo solnce svojiga Sina*, in če zvesto za njim hodi, pride tudi na večer njegoviga življenja ter ga spremi v večnosti, sveti raj.

Sveti, o *zgodnja danica*, o *jutrenja zarja*! nam vsim, ki se vozimo po morju življenja; sveti milo zlasti serčnim rojakam našim, kteri so nesli *veselo oznanilo nebes* med zamurske narode, vodi in spremljaj jih v vsih nevarnostih in težavah, ter sprosi, de priveslamo kdej vsi skupej v večniga veselja *svitljej dom*, v *srete nebesa*! — n.

Modrost v govorjenju.

Povedati se sme veliko; le na tem je, kako de se poré. Sultan Boabdil je imel po noči sanje, de so mu vsi zobje iz ust popadali. Pošlje po razlagaveca sanj, in ga vpraša, kaj de te sanje pomenijo: „Ah kakošna nesreča, gospod! Vsak zob pomeni, de ti bo eden tvojih ljudi umerl“. Tako pove tolmač. „Kaj, ti pes!“ se zadere sultan, „to se prederzneš mi povedati? Preč z njim! sto s palico naj mu bo plačilo!“ In ubogi bedak jih je dobil sto s palico. — Po tem je bil drugi poklican in vprašan. „O kakošna sreča!“ odgovori, „blagor je našimu gospodu namenjen; vse svoje ljudi bo preživel“. Sultan se vesel pomuzne, in mu z veliko dobrotnostjo reče: „Zahvalim te, prijatelj! pojdi kar k mojimu zakladniku; sto zlatov naj ti odsteje, dobro si jih zaslužil“. — Služabniki cesarski se zavzamejo, ter pravijo razlagavecu sanj: „Sej si ti ravno to povedal, kar prvi“. Pa uni se zvito posmeja rekoč: „Povedati se zamore vse; samo na tem je, kako se pové“.

Ogled po Slovenskim.

Iz Ljubljane. Milostivi knez in škof so letas 22 prosilcev v duhovščino in 19 v Alojzjeviše sprejeli; toraj bo prihodnje šolsko leto bogoslovcev 79 in Alojziancev 60.

* Častiti gospod Jožef Zupan, nemški pridigar v škofjski cerkvi, je izvoljen farni namestnik škofjske cerkve v Ljubljani.

* Listki, na kterih je molitvica: „O Gospa moja! O Mati moja“, so vsi pošli; bilo jih je pa na svitlo danih 6000. Zato se je poskerbelo, de so se vnovič natisnili in sicer veliko ličniši od poprejšnih, olepšani z zelo podobo čistiga spočetja Marije Device; cena je pa le malo poskočila, 100 jih namreč velja 30 kraje. Dobé se kakor dozdaj pri vredništvu Zgodnje Danice. Ako bi pa kdo unih po 24 kraje, hotel imeti, jih tudi lahko dobí, ker se jo tudi njih natis oskerbel.

* Gospodje misionarji za Srednjo Afriko, ki so se 27. uniga mesca iz Terata v Aleksandrio podali, so med drugim blagam tudi tri zvonove za cerkvico v Gondokoru s sabo vzeli. Vili jih je naš slavni zvonar gospod Anton Zamasa, in posebno znamenito je, de ima veliki zvon ravno številko 1000; toliko zvonov je namreč pohvaljeni zvonar že vili; zvonovi, ki so manj od 1 centa težki, pa še šteti niso. — Veliki zvon je 218 $\frac{1}{2}$ težak, ima podobo čistiga spočetja Marije Device, in ta napis: *Sub Pio IX. P. P. — Fudit A. Samassa Labaci in Carniolia A. D. 1853. Op. 1000.* — *Procur. Societ. Mariana Vindob. in Austr. Sum. Protect. Card. Frid. Princ. de Schwarzenberg Arch. Ep. Prag.* (to je: Pod Piam IX. papezem. — Vili A. Zamasa v Ljubljani na Krajskim v letu Gospodovim 1853. Delo 1000. — Oskerbela Mariina družba na Dunaju na Avstrijskim pod vikšim varham kardinalam Friderikam knezam Svareenbergam velikim škofam Pražkim.) — Srednji zvon tehta 120 $\frac{1}{2}$, ima podobo presvete Trojice in ta napis: *Sub Franc. Jox. I. Imp. Aust. — Fudit A. Samassa Labaci in Carniolia A. D. 1853. Op. 999.* — *Primi miss. in Gondokoro: Sloveni: Dr. Ig. Knobleher; Mart. Dorjak; Barth. Mozgan; Otto Trabant; et Ital. Ang. Vinco $\frac{1}{2}$.* (to je: Pod Franciškam Jožefam I. avstrijskim cesarjem. — Vili A. Zamasa v Ljubljani na Krajskim v letu Gospodovim 1853. Delo 999. — Pervi misionarji v Gondokoru: Slovenci: Dr. Ig. Knobleher; Mart. Dovjak; Jernej Mozgan; Oton Trabant; in Lah Ang. Vinko umerl.) — Mali zvon ima 61 $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ teže, podobo sv. Jožefa in sv. Franciška Ksaverja in napis: *Ant. Aloys. Ep. Labac. consecravit 1853.* — (to je: Anton Alojzi Ljubljanski škof posvetil 1853.); in v slovenskim jeziku.

Slovensko milo zvonjenje

Vas vabi v Bošje česenje. —

Zvonovi prav prijetno pojejo in imajo mili glas e, g, h. — Kdo bi si bil pač kdaj mislil, de se bodo v Ljubljanski zvonarnici zvonovi vivali za kraje, kjer pred malo časom še nobeniga Evropejca ni bilo!

Iz Gorice 10. kimovca 1853. — Terzan. — Ker ste že večkrat v svojim dragim listu omenili blagotvorno napravo za izrejo in podučevanje gluhonemov v Gorici, odprite ga še enkrat, ako Vam je ljubo, tem versticam, ki Vam jih sadaj o priložnosti sklepa letasnjiga šolskiga leta pošljem.

K očitim poskušnjam gluhonemov, ki so bile na 12. dan tekočiga mesca napovedane, je častito predstojništvo te človekoljubne naprave s tiskanim povabilnim listom vljudno povabilo vse blagodusne dobrotnike in tiste, ki bi se sami prepričati hoteli, kako in s kakim uspeham se tukaj gluhonemi podučujejo. V tem povabilnim listu beremo, de vsak gluhonem zamore v tej napravi celih osem let dobroto podučevanja vzivati. Letas po veliki noči jih je bilo petdeset rejencov in rejenk, to je, možkih 32, ženskih pa 18, ki so stanovanje, obleko, hrano in podučenje vsak dan v tej napravi dobivali; odraslih pa gluhonemov, ki so samo ob nedeljah in praznikih šolo obiskovali, je bilo sedemnajst, deset možkih in sedem ženskih. Skupno število toraj vsih gluhonemov, ki so se letas v tej napravi podučevali, je 67. — Šola gluhonemov terpi vsak dan štiri ure; tri druge ure na dan pa eden njihovih učnikov z njimi ponavlja. Vsak četrtek je počitek, to je, ta dan ni šole; samo od 9—12 pred poldnevom je vsakotedensko izpraševanje, h katerimu dohajajo tukajšni bogoslovci in pa šolski pripravniki, de se učé, kako je treba ravnati s takimi nesrečnimi ljudmi, ki ne slišijo in ne govoré; zamore pa k tem izpraševanjem priti tudi kdor koli si bodi drugih, bodi si mestnjan ali pa

iz kmetov. — Kadar nimajo šole, otroci ali delajo kaj v hiši ali v domačem vertu, ali pa se tudi kaj poigrava, toda vedno pod čuvanjem svojih učencikov. Za deklice je posebna šivilja (mojškra) v hiši, od ktere se uče ženskih del, in kar je v hiši navadno opravljati treba. Vsako nedeljo in vsak praznik se ve de ni šole; take dni pa se jim razlaga sveti evangeli in kristianski katoliški nauk; nekteri se uče tudi risanja in pa odrašeni gluho-nemi iz mesta dohajajo sem v nedeljsko šolo. — Ves poduk za gluho-neme je v štiri tačaje razdeljen. V prvem tačaju se uče: pisati, brati in izgovarjati pismenke, zloge in cele besede; imena, prilogi in glagoli; sklad kratkih stavkov govorjenja; šteti iz glave in na deski. V drugem tačaju se uče: poglavitniški resnice kristianskiga katoliškiga nauka; brati in govoriti; imenovati pismeno in na glas razno-verstne stvari, n. p. hiša, zid, streha, tla itd.; slovnica in skladanje besed v govorjenje; številiti na deski in iz glave; lepo pisati in risati. V tretjim tačaju se uče: kristianski katoliški nauk; zgodbe sv. pisma stare in nove zaveze; pogovori, in branje z razlaganjem braniga, slovnica in sklad besed; številstvo; lepo pisanje in risanje. V četrtem tačaju pa se le ponavlja s tistimi, kateri želé na dalje se učiti in se v kaki reči bolje zbrichtati. — Pri tej človekoljubni napravi je devet oseb postavljenih, de za pomilovanja vredne gluho-neme skerbé: dva sta duhovskiga stanu, kterih eden, namreč častiti gospod Janez Budau, je vodja te naprave, pa zraven tudi učenik, tudi skerbi on za vse prejemke in izdatke cele naprave. On uči vsak teden celih 24 ur. Ravno toliko ur uči tudi drugi duhoven, častiti gospod Janez Sober. Druga dva neduhovna gospoda pomagata temu dvema ravno imenovanima, namreč gospod Anton Toman, normalni učenik, daja na teden 17 ur, in gospod Anton Pagon 24 ur. Ti učenci stanujejo v prostorni hiši gluho-nemov, in zamorejo torej tudi vedno gledati na svoje uboge rejence. Tudi šivilja Cecilija Hofaker stanuje v ravno tej hiši, in oskerbuje domače ženske opravila, ter uči gluho-neme deklice. Razen teh imajo eno dekle, in dva hlapca. Kadar je kdo bolan, pa blagi zdravnik gosp. Dr. Jožef Prokop brez vsiga placila za bolnika skerbi. — Na koncu povabilniga lista, iz kteriga smo tole posneli, je še rečeno, de vsi gluho-nemi, rejenci in rejenke, v štiri tačaje razdeljeni, se nekaj po slovensko, nekaj po laško uče, kakor so namreč ali od laških, ali pa od slovenskih staršev, kar naravno poduk učencikam še bolj otegotuje. Kadar so pa gluho-nemi v tej napravi svoje leta dostali, takrat ali se vračajo nazaj na svoj dom k svojim staršem in oskerbnikam, ali pa gredo v kako rokodelstvo, in postanejo tako dobri državljanji, kjer bi morebiti brez takiga podučénja sicer v sirovosti in strašni nevednosti rasli, ter sebi, gotovo pa drugim nadležni živeli.

Razgled po keršanskim svetu.

Katoliška cerkev šteje zdaj več kakor 3300 misionarjev v vsih petih delih sveta, ki jim je predpostavljenih 71 apostolskih namestnikov, 9 apostolskih vodjev in 1 varh. Zmed njih je okoli 2100 redovnih duhovnov, ki s svetovnimi duhovni vred v nogradu Gospodovim težo dneva in vročino prenašajo in sveto vero razširjajo.

Sedajni cesar Napoleon je prvo sveto obhajilo v Einsiedeln-u v samostanski cerkvi prejel. Iz hvaležnosti je zdaj kakor časnik „Schwyzer Zeitung“ pripoveduje, imenovanemu samostanu dar posebne cene iz cesarske rokodelnice v „Beauvais“ poslal.

Kardinal Wiseman, ki je bil nevarno bolan, je po časniku „Globe“ zopet ozdravel.

Učenje v katoliškim vseučilišu v Dublinu se bo že prihodnje leto pričelo pod vodstvom Dr. Newmana.

Vojaska puntarjev na Kitajskim je prav za prav tolovajska vojaska; povsod more, požigajo in ropajo. Ko so mesto „Nanking“ v oblast dobili, so napred Tartarce pomorili; po tridnevni počitki se je pa moritev prebivavcov pričela; več kakor 100.000 je pomorjenih, kakor misionar Martin piše. Iz tega se lahko vidi, kako de se tukaj kristianam godi. Misionar Mareska pripoveduje, de je 21. sušca več puntarjev v molitvarnico perlomastilo, kjer so bili kristiani v molitvi zbrani, precej jim prepovedó klečo moliti in jih silijo, de naj tudi molitev k „Tien-Fu“ molijo. Kristiani se ne vdajo; ali puntarji jim s smertjo žugajo, ako bi tega v 3 dneh ne storili. 25. sušca, veliki petek, že zopet kričaje v molitvarnico perlomijo, kjer so kristiani ravno počesovanje svetiga križa imeli. Puntarji križ zlomijo, razdero altar, in kristianam bukve dajo, v kterih je bila molitev, ki bi jo mogli moliti. Na to pa keršanski učenik puntarskimu vodju razlaganje 10 Božjih zapoved pomoli; naglo jih pregleda in reče: „Vaša vera je dobra, naša se ji ne more primeriti; ali novi cesar je zapovedal, de morate ali pokorni biti ali pa umreti“. Kristiani stanovitni ostanejo; toraj jih zvežejo in hočejo k cesarju peljati; ali čez malo časa pridejo častniki in naznanijo cesarjevo zapoved, jih pred zahodnimi vratmi ob glavo djati. Starčika, ki ni mogel več iti, so precej umorili, ostalih 140 pa so na morišce peljali. Kristiani na vse le odgovarjajo: „Kristiani smo“. Vojaki jim žugajo, vendar nobeniga ne umoré. Zvečer jih v mesto nazaj peljejo in zvezane v neki hram zapró, kjer je bila popred cerkev. Eden je to noč ubežal. Naslednji dan jim zopet žugajo in jih mučijo. Veliko nedeljo pridejo vojaki v hram in jih vprašajo, ali bodo molitev molili. Nekteri reko, de morajo vsi umorjeni biti; eden odgovori: „Ne, ne, potem pojdejo v nebеса in dosežejo, česar želé in mi bi le greh imeli“. Kristiani stanovitni ostanejo; posebno žene in otroci kličejo: „Vse nas pomorite, de v nebеса pojdemo“. Vojaki, viditi, de žene nočejo pokorne biti, in ker mendo povelja niso imeli jih umoriti, jih z otroci vred spustijo. Bilo jih je okoli 80, ki se naravnost v molitvarnico podajo. Može so pa še bolj terdo zvezali. 28. sušca so nekteri mladenči mislili, de smejo molitev moliti, ker v nji ni nič pravi veri nasprotniga. Ko so bili povedali, de hočejo katoliški veri zvesti ostati, jih je 22 molitev obmolilo in tako rešenih bilo; ostali pa sklenejo raji umreti, kakor molitev moliti, dokler ne zvedó, ali je dobra ali ne; vojaki jih zato grozovito bjejo. Unih 22 je odsej silno žalovalo, de niso stanovitni ostali. Jetniki so bili permorani puntarskim vojakam ali pa delavcam se pridružiti. Zmed prvih je 14. maliga travna 10 v tamni noči ubežalo in k kristianam peršlo perpovedovat, kaj de so doživéli.

Za nesrečnike Bohinske Srednje Vasi.

Dobrotnice v Krakovim 4 gld. — Gosp. J. St. 1 gld. — Neimenovan dobrotnik 2 goldinarja. —

Mili darovi.

Za odkupljenje zamurčikov.

Dobrotnica iz Teržiča 10 gld. — M. Š. 20 kr. — Vodiška fara je poslala zamurčiku Jožefu Vodicu 6 gold. 20 kraje, za šolske potrebe.